

menschelijke kennis vastgehecht wordt." Godverzaking leidde tot algemeene onzekerheid; „stelsel op stelsel zonk weder in de duisternis weg. Door vele valsche theorieën werd men van alle theorie warsch." En zou datzelfde niet ook voor het heden gelden ¹⁵⁾?

De noodzakelijkheid om naar beginselen te vragen, doet zich in onze dagen niet het minst op het gebied der strafrechts-wetenschap gevoelen.

Op treffende wijze wordt aan haar bevestigd, hoe voor opbouw, voor ontwikkeling van de wetenschap, het vasthouden aan God noodzakelijk is. Machtig is de beweging op dit terrein. Aan mannen van talent ontbreekt het niet. Edoch het geldt niet opbouw. Afbreken tot in de fundamenteën is geen voortgang; of althans hervorming. Het strafrecht zelf wordt bedreigd.

Geen metaphysica in het strafrecht. Aldus zoowel MITTELSTÄDT ¹⁶⁾, als VON LISZT ¹⁷⁾, en BENEDIKT ¹⁸⁾. Daarom moeten, zegt de laatste, ook vrijheid van wil en zedelijke verantwoordelijkheid vallen, want dat is zedelijke methaphysica.

Eenerzijds zuigt men met het enkele begrip van criminaliteit wetenschap na wetenschap op, vergetende dat menig begrip zich tot hetzelfde leent. Naar veler voorstelling zou aanspraak op den naam van wetenschappelijk medicus missen wie niet de cultuur van alle geneeskrachtige kruiden kent, en diepgaande studie maakte over kippenvoër in verband met eierenteelt.

Het schijnt wel alsof encyclopaedische indeeling miskenning is van het verband der wetenschappen.

En wischt men zoo eenerzijds allerlei grens uit, aan den anderen kant verwacht men het in de eene wetenschap steunen op begrippen, die in den wortel tot eene andere wetenschap behooren, met het inlijven van die begrippen als vruchten van den bodem, waarop men er meê rekt.

Wie alles uit eene wetenschap bannen wil, wat niet op haar terrein gewassen is, levert straks slechts zonderling verschrompelde caricaturen.

En toch zoo gaat men op strafrechterlijk terrein te werk.

Wel is er onderscheid. Voor sommigen — hierin heeft LÉVY-BRUHL gelijk ¹⁹⁾ — komt het afweren van de metaphysica voort uit hun dogma van haar niet bestaan, terwijl anderen,